

EEN SLANGENGROT.

We hadden er gedurende ons kort verblijf te Pasoeroean reeds meermalen over hooren spreken, dat er niet ver van de hoofdplaats af een slangengrot moest wezen. Op zekeren Zondag zijn we er in klein gezelschap heengetrokken. Eerst met de tram van Pasoeroean naar Wangkal, hoofdplaatsje van het gelijknamig district. Het is een klein uurtje rijden. Van Wangkal in karretjes verder naar het zuiden. Aanvankelijk wordt den grooten weg gevolgd, doch al vlug gaat het een zijweg in naar de dessa Klangrong. Het was op dien weg, dat ik — toen nog slechts eenige maanden in Indië — mijn eerste bloeiende *Gloriosa superba* of *Soengsang* in het wild vond. Als ik me goed herinner moet men nog wel een flink uur rijden van Wangkal eer men het huis van den petinggi van bedoelde dessa bereikt heeft.

De wedono van Wangkal had gezorgd, dat men daar met onze komst bekend was, zoodat we de wegwijzers en eenige koelies dadelijk bij de hand hadden en we de wandeling naar de grot dadelijk konden aanvaarden. Eerst ging de tocht door een djabatibosch, waar hier en daar mooie orchideeën hoog aan de boomen groeiden. Nu en dan door of over een kleine kali, waar een paar dames van het gezelschap plezier van beleefden. Zoo kwamen we na nog eenigen tijd door een meer open gedeelte gewandeld te hebben bij de tamelijk steile helling van een kalkheuvel, welke helling bovendien glad en glibberig was en minder berekend bleek op lage damesschoentjes en op de muiltjes van de Raden Ajoe van Wangkal.

Boven gekomen stonden we aan een klein beekje, dat uit een donkere grotruimte kwam en na een eenige meters vlakke bedding neerviel in een vrij diep ravijn langs den heuvel. Het gezelschap zette zich aan beide zijden van het beekje in afwachting van de dingen, die komen zouden.

Onze gids ging nu gevolgd door de koelies met bamboestaken en obors de grot in. Deze was vrij hoog, zoodat men zonder veel bukken er in loopen kon. Het water had deze grot uitgeslepen, oevers waren er niet, wel hier en daar een eind boven het water breedere uitslijpingen, waarschijnlijk het gevolg van hooge waterstanden. Men moest midden in het stroompje loopen om de grot te kunnen bezoeken. Al ras had ik kousen en schoenen uit — als barre totok wist ik niet, dat men in Indië veiliger en makkelijker gelaarsd kan blijven — en ik volgde de fakkeldragers. Nu erg amusant was dat tochtje nu niet. Beneden weeke totokvoeten in lauw drabbig Indisch kaliwater vol kriebelende dingetjes en ruwe puntige steentjes, boven roetende walm van talrijke obors in een kleine ruimte, waar behalve de scherpe brandlucht en koeliegeuren een vreemde dierenlucht de neus onaangenaam aandeed, terwijl tientallen van piepende vleermuizen, opgeschrikt door de walmende vlammen met hun vliegvliezen over en langs het hoofd streken. Daarenboven binnen in eventjes toch een beetje angstige vraag: zouden we slangen zien en zouden ze ons wat doen?

Op eens hielden de gids en de koelies stil. Een van hen wees me op den wand een eind voor ons uit vlak bij den gids. Doordat de grot daar zeer nauw was stond ik als de achterste wel wat ver af, maar ik kon toch bij het flauwe schijnsel van de fakkels een arm dik glinsterend geelachtig gekleurd slangenlichaam zien. Het groote dier lag daar op een der uitslijpingen boven het water. Wat men daar vooruit deed was me niet duidelijk, een oogenblik daarna beduidde mijn voorman mij, dat de gids een slang had en hem naar buiten wou brengen. Na eenige oogenblikken waren we weer buiten.

Het bleek, dat de gids en zijn helpers drie flinke slangen aan de bamboestaken gebonden hadden en zoo buiten de grot gepikeld kregen. Zooals men op bijgaande foto kan zien meer dan een arm dik en eenige meters lang. Het waren *pythons*, de reuzenslangen van Java door de inlanders genoemd *Oelar sawah* of ook *Oeraj santja*. Ongevaarlijke d.w.z. niet giftige slangen. Dat ze krachtige spieren hadden bewezen hun bijna niet los te maken kronkelingen om de bamboestaken.

Wat deze dieren daar in die grot deden? De groote massa vleermuizen gaf het genoegzaam aan. 't Was daar voor slangen een leventje in Abrams schoot. Altijd slapen en luieren op een koele donkere plaats en heeft men honger, even maar de opengesperde muil wat opgericht en de vette kluiven, in de gedaante van vleermuizen, vallen er in.

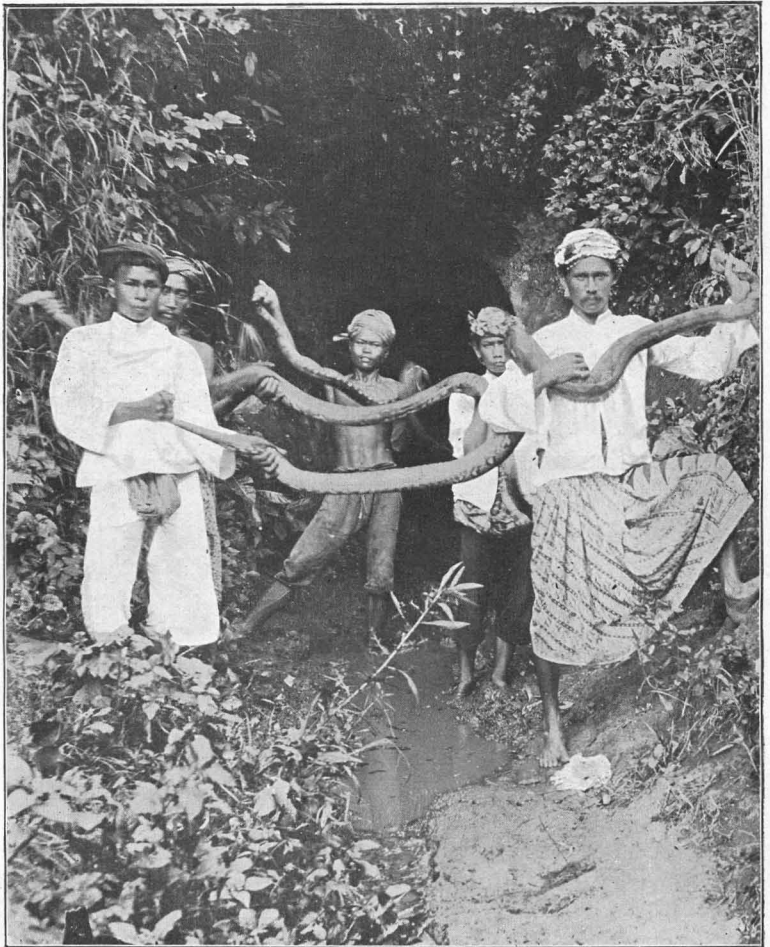
't Schijnt trouwens ook een kenmerkende trek van *pythons* te zijn rotsholen op te zoeken, want BREHM noemt het geheele geslacht *Felsenschlange*.

We hebben onzen buit een tijdje bewonderd en het schoone vel, dat glinsterde in de zon, geroemd. Toen hebben we ze naar het huis van den petinggi laten brengen, waar we ze na onze wandeling door het djatibosch nog eens konden bezichtigen. Tijdens onze rust in het huis van den dorpsburgemeester werden ze ons gepresenteerd ineengerold op een groot koffiëblad.

Volgens de bewering aldaar zouden deze slangen losgelaten worden en zouden ze hun paradijs in de grot dan weer zelf terugvinden.

Wie eens te Pasoeroean is kan ik een tocht naar deze grot ten sterkste aanraden. Ook van Lawang uit is het te doen. Men kan dan eerst de schoone waterval van Baoeng per karretje bezoeken en vandaar doorrijden naar Alkmaar, vanwaar de tram verder naar Wangkal voert.

Naar aanleiding van deze grot met hare bewoners nog iets meer over de laatsten. De kleur van de *pythons* is elk bekend. Heeft men het dier al niet in leven of in stopflesschen in een of andere verzameling gezien, dan heeft men toch zeker wel zijn huid kunnen bewonderen

als die verwerkt was tot schoenen of handtaschjes, ofschoon bij doode dieren veel van het mooie schitterende verbleekt is. Op onze foto zijn bij alle drie exemplaren de meer eenkleurige witte buikplaten te zien, de in verscheidene schakeeringen van geel, blauw en groen getinte zij- en rugschubben en het door donkere en lichtere schubben geteekend grillig verlopend mozaïkwerk zijn alleen voor de borst van den drager rechts eenigszins te onderscheiden. De drager links heeft het uiteinde van den staart beet, die staart reikt tot aan de linkerhand van den jongen, die de hand juist bij de kloak (aars, urine- en geslachtsopening) vastgeklemd heeft. Daar eindigt dus de lichaamsholte van het dier en vandaar af is het slangenlichaam massief. In de lange buisvormige lichaamsholte liggen de ingewanden, uitgezonderd het hart, alle van zeer langgerekten vorm. Vooral maag, longen en lever hebben voor hem, die ze voor het eerst ziet, niets van de organen, zooals hij ze bij andere dieren kent, zoo lijkt de maag o.a. meer op een wijde dikke darm. Al deze ingewanden zijn te samen verpakt in een vethulsel. Dit laatste is een prachtige reserve aan voedsel, die het de slangen mogelijk maakt geruimen tijd zonder voedsel te blijven leven.

Zooals men weet kan de *python* evenals alle slangen zeer groote brokken verduwen, grooter dan men zou verwachten als men het dier met halfgeopenden bek ziet. Wanneer hij echter den muil openspert, beweegt niet eenvoudig de onderkaak in een gewrichtsholte van den schedel, de onderkaak is bewegelijk verbonden aan een staafvormig been (vierkantsbeen), dat op zijn beurt zeer bewegelijk verbonden is met den schedel, waardoor het hem mogelijk is de overigens geheel van elkaar gescheiden en slechts met banden samenhangende onderkaaksbeenderen ver naar onderen weg te slaan.

Bovendien zijn de bovenkaaksbeenderen zeer bewegelijk en kunnen zoowel naar boven als naar de zijden worden bewogen. Bij zulk een inrichting is het niet te verwonderen, dat er kippen in haar geheel naar binnen glijden en bij grootere exemplaren wel vettere hapjes, b.v. jonge varkens.

Bij dat inzwelgen moeten de tanden meehelpen, ze dienen dan als weerhaken, die door hun naar achter gerichten stand het terugglijden moeten voorkomen. Bij den *python* bestaat het gebit enkel uit dergelijke massieve grijptanden, die ook aan het gehemelte voorkomen; giftanden bezit hij niet. Die heeft hij ook niet nodig, hij kan zijn prooi dooden door hem eenvoudig door eenige omkronkelingen te breken of zwelgt hem levend door, zooals men kan zien — en hooren — als een kleine *python* kikkers inslokt.

De *python* is van bijzonder veel waarde voor hen, die zich bezighouden met de studie van de verwantschap der dieren en haar vermoedelijke afstamming. Aan weerszijden van de kloak vindt men z.g. aarsklauwen en in de spieren rudimenten van een bekkengordel. Een en ander wijst er op, dat de slangen hoogstwaarschijnlijk afstammen van kruipende dieren met ledematen.

Ten slotte vertel ik na, wat de literatuur ons meldt van de voortplanting onzer *python*. Zeer schoon heeft men dat eens kunnen nagaan in den „Jardin des Plantes” te Parijs. Daar legde een pythonwifje op 6 Mei 1841 achtereenvolgens 15 eieren in 3½ uur en vereenigde ze op een hoop, waarover ze zich als een plat gewelf ineenrolde. Twee maanden bleef de slang in deze houding, den 3den Juni kwamen 8 jongen van ongeveer 50 cM. lengte te voorschijn, deze bereikten zonder voedsel te gebruiken in de eerstvolgende 16 dagen een lengte van 80 cM., vervelden voor de eerste maal tusschen 13 en 18 Juli, deden dit nog viermaal tot December en begonnen na de eerste vervelling te eten. Ze werden overvloedig gevoed en hadden in December reeds een lengte van 1.50—2 M. bereikt.

A. J. K.